

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžz/8/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014010070
Dátum vydania rozhodnutia:	20.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9014010070.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: JUDr. V. Q., bytom N. XX/J., Q., proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, v konaní o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom odporcu, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh o ochrane pred nezákonným zásahom z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Navrhovateľ dňa 27. mája 2014 podal na Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh podľa § podľa § 250v O.s.p. (konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy), ktorým žiadal súd uložiť odporcovi povinnosť zabezpečiť, aby príslušníci PZ uvádzali v potvrdení o zadržaní vodičského preukazu pravdivé údaje, aby príslušníci PZ po zadržaní vodičského preukazu navrhovateľovi nepovolili ďalšiu jazdu, len ak je na to dôvod súvisiaci s bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. Zároveň žiadal, aby súd uložil odporcovi povinnosť zabezpečiť vrátenie vodičského preukazu navrhovateľovi na druhý deň po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

V návrhu uviedol, že bol dňa 1. mája 2014 o 0.50 hod., ako vodič taxislužby, na Nám. Slobody v Bratislave zastavený policajnou hliadkou a obvinený z dopravného priestupku, ktorého sa mal dopustiť tým, že na križovatke Štefánikovej ul. a Šancovej ul. nezastavil, keď na semafore svietila červená. Navrhovateľ bol v minulosti policajtmí na ulici viackrát oklamáný, krivo a nepravdivo obvinený a aj fyzicky napadnutý a preto v záujme svojej bezpečnosti a ochrany svojho majetku nedostatočne podložené obvinenia prijíma s nedôverou. Tak aj v tomto prípade odmietol zaplatiť pokutu vo výške 150,- Eur. Príslušníci policajnej hliadky mu následne zadržali vodičský preukaz a vydali mu o tom potvrdenie ev. č. J., pričom mu zakázali ďalšiu jazdu. Navrhovateľ považoval ich prístup za arogantný, neprímeraný a bezdôvodný a preto ihneď podal sťažnosť a na druhý deň 2. mája 2014 požiadal o vrátenie vodičského preukazu.

Ďalej uviedol, že potvrdenie ev. č. J. obsahuje nepravdivý údaj o tom, že vodičský preukaz bol navrhovateľovi zadržaný na ul. Štefánikovej - to odporuje aj údajnému videozáznamu. V potvrdení je ako dôvod uvedený odkaz na oprávnenie policajta - § 70 ods. 1 písm. a) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 8/2009 Z. z.“), teda policajt odôvodnil zadržanie vodičského preukazu tým, že mohol. Uvedené je podľa navrhovateľa nezákonné. Navrhovateľ považuje potvrdenie za neplatné a za účelom odstránenia protiprávneho stavu navrhol súdu, aby prikázal odporcovi zabezpečiť vrátenie vodičského preukazu navrhovateľovi.

Poukázal tiež na to, že motorové vozidlo po zadržaní vodičského preukazu zostalo stáť na ceste a tvorilo prekážku v cestnej premávke a pre nepovolenie ďalšej jazdy nemohol navrhovateľ sám odstrániť prekážku, pričom nepovolenie ďalšej jazdy bolo v rozpore s bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky.

Navrhovateľ dôvodil tým, že policajt je oprávnený zadržať vodičský preukaz a nepovoliť ďalšiu jazdu osobe podozrivej z uvedeného priestupku, len ak je to v záujme bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, pričom v tomto prípade tomu tak nebolo. Navrhovateľ údajným priestupkom nikoho neohrozil ani neobmedzil a príslušníci hliadky PZ nemali dôvod predpokladať, že by ďalšou jazdou mohol ohrozovať bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Zákonný konkrétny dôvod na zadržanie vodičského preukazu v potvrdení policajta neuviedol a nezistil ho ani správny orgán v rozhodnutí ORP-P-193/BA1-ODI1-2014 zo dňa 9. mája 2014. Dôvod buď neexistoval, alebo ho príslušníci nepoznali.

Podľa názoru navrhovateľa jeho vodičský preukaz bol a je zadržaný bez zákonného dôvodu a aj ďalšia jazda bola zakázaná bez zákonného dôvodu. Inštitút zadržania vodičského preukazu bol zneužitý ako zábezpeka, aby sa navrhovateľ pre ekonomickú núdzu spôsobenú nemožnosťou zárobku nemohol brániť v správnom konaní a zároveň ako pomsta za predchádzajúcu ochranu svojej slobody a majetku pred útokmi policajtov.

Ďalej uviedol, že musel prestať pracovať, čo spôsobilo značný úbytok jeho príjmov a v dôsledku toho sa dostal do finančnej tiesne on a aj osoby jemu blízke, ktoré z príjmu podporuje. Prestal platiť sociálnej poisťovni, zdravotnej poisťovni, poplatok za poskytovanie dispečerských služieb, prestal tankovať pohonné hmoty a znížil svoju celkovú spotrebu na minimum. V dôsledku zásahu policajnej hliadky netrpí len navrhovateľ ale celá spoločnosť, ktorej je platným členom, lebo svojou činnosťou a spotrebou sa podieľal na tvorbe HDP a svojou kvapkou prispieval do príjmov štátneho rozpočtu. Teraz je nútený parazitovať. A to nikomu neuškodil, len podľa dvoch policajtov porušil predpisy.

Navrhovateľ s poukazom na ustanovenie § 70 ods. 1, písm. a), ods. 4 a ods. 6 zákona č. 8/2009 Z. z. uvádza, že nepovolenie ďalšej jazdy po zadržaní vodičského preukazu bolo z hľadiska bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky nevhodné, neodôvodnené a neprimeraným zásahom do práv navrhovateľa.

Navrhovateľovi tiež vznikla bezdôvodná ujma nákladmi na odvoz vozidla a ušlý zisk. Bolo porušené jeho právo na vedenie motorového vozidla, vlastnícke právo, právo na prácu a oslabené právo na právnu ochranu.

Navrhovateľ má namiesto vodičského preukazu neplatné potvrdenie, tento protiprávny stav trvá a priestupkové konanie je v nedohľadne. Ak aj bude vodičský preukaz navrhovateľovi vrátený, nepovolenie ďalšej jazdy po neodôvodnenom zadržaní vodičského preukazu sa môže kedykoľvek zopakovať.

Navrhovateľ svoj návrh doplnil podaním zo dňa 4. januára 2015, ktoré bolo doručené Najvyššiemu súdu SR dňa 7. januára 2015, v ktorom reagoval na vyjadrenie odporcu a uviedol, že nezákonným zásahom nie je zadržanie vodičského preukazu. Nezákonným zásahom je vydanie potvrdenia s nepravdivými údajmi a nepovolenie ďalšej jazdy. Rozhodnutie o zadržaní vodičského preukazu a ani rozhodnutie o odvolaní sa nezaoberá nepovolením ďalšej jazdy. Uvedením nepravdivých údajov bol navrhovateľ

vystavený podozreniu, že viedol motorové vozidlo bez vodičského preukazu. Nepovolením ďalšej jazdy bola ohrozená aj bezpečnosť navrhovateľa.

Navrhovateľ na pojednávaní konanom dňa 20. januára 2015 pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky zotrval na svojich dôvodoch uvedených v návrhu. Zopakoval, že nezákonným zásahom zo strany odporcu je nepovolenie ďalšej jazdy navrhovateľovi. Poukázal na to, že členovia hliadky, ktorí vykonávali zásah, boli metodicky riadení riaditeľom odboru plukovníkom J., pričom sa jedná o nadriadeného policajta, ktorý kryl nezákonnú činnosť podpráporčíka A.. Taktiež poukázal na vážnu dopravnú nehodu, ktorá sa stala v Bratislave, pri ktorej nedošlo k zadržaniu vodičského preukazu.

Odporca vo vyjadrení zo dňa 30. júla 2014 k návrhu navrhovateľa uviedol, že navrhovateľ nepreukázal splnenie podmienok ustanovených v § 250v Občianskeho súdneho poriadku. Vzhľadom na nedôvodnosť návrhu odporca navrhol návrh zamietnuť.

Vo svojom vyjadrení poukázal na zákonné predpoklady uplatnenia návrhu na začatie konania pred nezákonným zásahom orgánov verejnej správy v zmysle ustanovenia § 250v OSP ako i na ustálenú judikatúru súdov, pričom uviedol, že správny orgán - ODI ORPZ Bratislava 1 vydal rozhodnutie o zaistení vodičského preukazu, proti ktorému je prípustný riadny opravný prostriedok, ktorý navrhovateľ využil. Nakoľko odvolací orgán jeho odvolaniu nevyhovel, má navrhovateľ možnosť podať na príslušný krajský súd návrh v zmysle § 247 a nasl. OSP. V prípade, ak bolo vydané rozhodnutie orgánu verejnej správy, je treba sa domáhať súdnej ochrany podľa druhej hlavy piatej časti OSP.

Taktiež poukázal na to, že z priloženej správy o objasňovaní priestupku, videozáznamu zo systému Soitron a zo záznamov a podaní vysvetlenia príslušníkov Policajného zboru je zrejmé, že navrhovateľ sa dňa 1. mája 2014 dopustil priestupku, nakoľko dňa 1. mája 2014 v čase o 00.51 hodine viedol osobné motorové vozidlo taxi služby zn. J., evidenčné číslo Q. v Bratislave po Pražskej ulici smerom na Štefánikovu ulicu, pričom pri prejazde cez križovatku ulíc Pražská - Šancová - Štefánikova nerešpektoval na svetelnom signalizačnom zariadení signál s červeným svetlom „Stoj“ a pokračoval ďalej v jazde po Štefánikovej ulici na Spojnú ulicu. Pri prehrávaní videozáznamu zo systému Soitron bolo správnym orgánom ODI OR PZ Bratislava I zistené porušenie pravidiel cestnej premávky navrhovateľom, spočívajúce v tom, že na križovatke ulíc Spojná - Banskobystrická neuposlúchol pokyn vyplývajúci z dopravnej značky „P2 - Stoj, daj prednosť v jazde!“ a pokračoval ďalej bez zastavenia v smere na Námestie Slobody, kde bol hliadkou Obvodného oddelenia Staré mesto - západ pred Úradom vlády zastavený a kontrolovaný.

Odporca ďalej uviedol, že pre vydanie rozhodnutia o zadržaní vodičského preukazu postačuje dôvodné podozrenie, že nastali okolnosti, pre ktoré je možné vodičský preukaz zadržať. Policajt je oprávnený zadržať vodičský preukaz, ak možno uložiť trest alebo sankciu zákazu činnosti spočívajúcu v zákaze vedenia motorového vozidla.

Podľa názoru odporcu zdokumentovanie priestupku bolo vykonané zákonným spôsobom a zároveň vydaním rozhodnutia o zadržaní vodičského preukazu navrhovateľa nedošlo zo strany Policajného zboru k porušeniu všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie o návrhu navrhovateľa pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v a nasl. OSP, podľa § 250v ods. 8 v spojení s § 250g ods. 1 OSP, po oboznámení sa s vecou, po vypočutí účastníkov konania na ústnom pojednávaní dňa 20. januára 2015, jednomyselne dospel k záveru, že navrhovateľom podaný návrh nie je dôvodný. Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky súdy preskúmavajú zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy v intenciách článku 46

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa uskutočňuje podľa ustanovení druhej a tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 250v ods. 1 OSP, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 3 OSP, návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Základnou úlohou súdu aplikujúceho ustanovenie § 250v ods. 1 OSP, ktorý koná v správnom súdnictve o návrhu smerujúcom proti tvrdenému zásahu orgánu verejnej správy je preveriť, či sa navrhovateľ skutočne prostredníctvom svojho návrhu domáha súdnej ochrany proti nezákonnej aktivite verejnej správy (materiálna stránka verejnej správy) a či navrhovateľom označená verejná správa skutočne takúto aktivitu vykonala (formálna stránka verejnej správy).

Zmyslom tejto právnej úpravy je posilnenie ochrany fyzických a právnických osôb pred takými zásahmi, ktoré nie sú založené na konkrétnom rozhodnutí orgánu verejnej správy, ale spočívajú vo faktickej činnosti proti nej a vyžadujú súdnu pomoc vo forme nápravy tohto pre navrhovateľa spoločensky neúnosného stavu. Citované ustanovenie § 250v ods. 3 OSP upravuje podmienky prípustnosti návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Ide o kumulatívne stanovené podmienky prípustnosti návrhu, ktorými je jednak vyčerpanie dostupných opravných prostriedkov podaných s cieľom nápravy dôsledkov nezákonného zásahu a jednak podanie návrhu v určenej subjektívnej a objektívnej lehote. Za právne prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, považuje judikatúra Najvyššieho súdu SR ako aj judikatúra Ústavného súdu SR predovšetkým inštitút sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. (predtým zákona č. 152/1998 Z. z.).

V konaní bolo nesporné, že navrhovateľ podal sťažnosť v zmysle zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, čo vyplynulo z Oznámenia výsledku prešetrovania sťažnosti zo dňa 18. júla 2014, vydaného Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Bratislave. Návrh na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy bol podaný dňa 27. mája 2014, pričom o nezákonnom zásahu sa navrhovateľ dozvedel dňa 1. mája 2014, teda návrh bol podaný v zákonnej 30dňovej lehote. Je teda jednoznačne zrejmé, že návrh navrhovateľa spĺňal zákonné podmienky jeho prípustnosti v zmysle ustanovenia § 250v ods. 3 OSP (vyčerpanie prostriedkov, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis a splnenie zákonnej 30dňovej lehoty).

Pokiaľ sa jedná o tvrdenie navrhovateľa, že vodičský preukaz mu bol zadržaný bez zákonného dôvodu, v čom navrhovateľ vidí zásah do svojich práv a oprávnených záujmov a teda nezákonný zásah orgánu verejnej správy, tu najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že dňa 9. mája 2014 ODI OR PZ Bratislava vydal rozhodnutie o zadržení vodičského preukazu navrhovateľovi č. ORP-P-193/BA1-ODI1-2014, ktoré bolo potvrdené Krajským dopravným inšpektorátom Krajského policajného zboru v Bratislave a to rozhodnutím zo dňa 30. mája 2014 č. KRPZ-BA-KDI21-101/2014-P.

V zmysle uvedeného najvyšší súd konštatuje, že v uvedenom prípade bolo vydané rozhodnutie, a teda návrh navrhovateľa nie je dôvodný, nakoľko, ako bolo vyššie citované, v zmysle zákonného ustanovenia nezákonným zásahom je konanie orgánu verejnej správy, ktoré nie je rozhodnutím.

Následne pokiaľ sa jedná o tvrdenie navrhovateľa, že nezákonným zásahom je vydanie potvrdenia s nepravdivými údajmi a nepovolenie ďalšej jazdy, najvyšší súd je toho názoru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný.

Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave (rozhodnutie ORP-P-881/BAV-OBCP-2014, zo dňa 9. októbra 2014) rozhodol, že navrhovateľ je vinný zo spáchania priestupku proti plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. k) zákona o priestupkoch, pretože dňa 1. mája 2014 v čase o 00.51 hod. viedol motorové vozidlo zn. J., ev. č. Q. v Bratislave po ulici Pražská, kde na križovatke ulíc Pražská - Šancová - Štefánikova ulica prešiel križovatkou v čase, keď pre jeho smer jazdy svietil na svetelnom signalizačnom zariadení signál s červeným svetlom „STOJ“, a dňa 1. mája 2014 v čase o 00.53 hod viedol motorové vozidlo J., ev. č. Q. v Bratislave po ulici Spojná, kde v križovatke ulíc Spojná - Banskobystrická ulica neuposlúchol pokyn vyplývajúci z dopravného značenia „P2-Stoj, daj prednosť v jazde!“ čím porušil povinnosť ustanovenia § 3 ods. 2 písm. b) s poukazom na ustanovenie § 137 ods. 2 písm. g) zákona NR SR č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Za predmetný skutok mu správny orgán prvého stupňa uložil podľa § 22 ods. 2 písm. e) zákona o priestupkoch sankciu - pokutu vo výške 300,-Eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 12mesiacov.

Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 191/1993 Z. z. o Policajnom zbore Policajný zbor sa vo svojej činnosti riadi ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Podľa § 2 ods. 1 citovaného zákona Policajný zbor okrem iného aj

j) dohliada na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a spolupôsobí pri jej riadení

k) odhaľuje priestupky a zisťuje ich páchatel'ov, a ak tak ustanovuje osobitný zákon, priestupky aj objasňuje 2) a prejednáva.

Podľa § 69 ods. 1 písm. a) zákona č. 8/2009 Z. z. Policajt je oprávnený zakázať vodičovi jazdu na nevyhnutne potrebný čas alebo prikázať smer jazdy, ak to vyžaduje bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky.

Podľa § 70 ods. 1 písm. a) citovaného zákona Policajt je oprávnený zadržať vodičský preukaz vydaný orgánom Slovenskej republiky alebo orgánom iného štátu, ak možno uložiť trest alebo sankciu zákazu činnosti spočívajúcu v zákaze vedenia motorového vozidla.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo strany odporcu nedošlo voči navrhovateľovi k nezákonnému zásahu. Pokiaľ policajti navrhovateľovi zadržali vodičský preukaz konali v medziach zákona a tak ako im zákon ukladá a to s poukazom na to, že policajt je oprávnený zadržať vodičský preukaz, ak možno uložiť trest alebo sankciu zákazu činnosti spočívajúcu v zákaze vedenia motorového vozidla, k čomu jednoznačne došlo. Najvyšší súd taktiež nezistil žiadne pochybenie zo strany odporcu pokiaľ sa jedná o Potvrdenie o zadržaní vodičského preukazu evidenčné číslo J. a to v tej súvislosti, že by boli v ňom uvedené nepravdivé údaje. Uvedené potvrdenie obsahuje pravdivé údaje o vodičovi, EV č. vozidla ako o dôvode, pre ktorý bol vodičský preukaz zadržaný. Taktiež je v ňom uvedený údaj, že vodičovi bola uložená bloková pokuta ako i to, že sa mu nepovoľuje ďalšia jazda.

Ako vyplynulo zo zákonného ustanovenia Policajt je oprávnený zakázať vodičovi jazdu na čas nevyhnutne potrebný, ak to vyžaduje bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Je teda na úvahe správneho orgánu, či využije takého oprávnenie alebo nie, preto v danom prípade sa nejedná taktiež o nezákonnú aktivitu orgánu verejnej správy.

Nakoľko najvyšší súd nezistil v konaní odporcu žiadne pochybenia, ktoré by nasvedčovali jeho nezákonnej aktivite, rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, a preto návrh ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 a § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 250v ods. 5 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ v konaní nebol neúspešný a odporcovi nevznikol zákonný nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.